

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА
«19» 108 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

з біржової діяльності

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

спеціальність

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

2024 рік

Робоча програма Навчальна практика з біржової діяльності
(назва навчальної дисципліни)
для студентів
за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійна програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
«16» серпня 2024 року, - 10 с.

Розробник: Ірина ВІННИК, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій
Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Н. Дубас

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова
Д. Костюк

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Освітньо-професійна програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Рік підготовки:
		3(2)-й
		Семестр:
		6(4)-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 18 самостійної роботи – 27	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		-
		Практичні:
		36 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		54 год.
Вид контролю:		
Диференційований залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 36/54

2. Мета навчальної практики

Мета навчальної практики – є формування системи знань з реалізації стратегій он-лайн торгівлі необхідних на різних позиціях в сфері інвестицій. Основними завданнями навчальної практики є усвідомлення студентами можливостей Інтернет-трейдингу на товарному і фінансовому ринках, особливо на міжнародному валютному ринку FOREX, тактичних прийомів електронного трейдингу та валютного дилінгу.

Навчальна практика з біржової діяльності передбачає набуття студентами програмних компетентностей, а саме:

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

СК3. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності.

СК5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК9. Здатність застосовувати моделі електронної комерції у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Теоретичні основи товарознавства», «Товарознавство продовольчих товарів» та «Комерційна діяльність».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання:

РН 07. Демонструвати вміння бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ризиків.

РН 08. Ідентифікувати товар, застосовуючи органолептичні, фізико-хімічні та інші методи.

РН 09. Аналізувати попит і розраховувати потребу у товарах методами оперативного обліку реалізації товарів, вивчення джерел інформації різного характеру про попит.

РН 17. Організувати вивчення та прогнозування попиту на товари та послуги.

Результати навчання:

РН3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

РН7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

РН8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проєктів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН14. Визначати потреби споживачів для формування асортименту товарів у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН15. Застосовувати моделі електронної комерції в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН16. Використовувати логістичні системи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентами наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контроль набутих знань здійснюється у таких формах: поточного контролю на практичних заняттях та підсумкового контролю: оформлення звіту за результатами навчальної практики.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення самостійної роботи за такими напрямками: обирати та використовувати відповідні

методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться з метою оцінки результатів навчальної практики на завершальному етапі.

7. Програма навчальної практики

Тема 1. Системи управління інвестиціями через мережу Інтернет

Альтернативні торгові системи та електронні комунікаційні мережі. Поняття он-лайн трейдингу. Вплив розвитку мережі Інтернет на фінансові ринки. Проблеми інтеграції різномірної інформації. Сектори фінансового електронного ринку; інструменти грошового та валютного ринку, ринку державних та корпоративних цінних паперів. Поняття Інтернет-брокерідж та Інтернет-трейдинг. Типи Інтернет-трейдингу. Інтернет-брокер та способи надання брокерських послуг через Інтернет. Порівняння компаній, що надають послуги Інтернет-брокерідж. Технічне та програмне забезпечення для електронної торгівлі.

Тема 2. Проведення операцій в електронній торгівлі, вибір брокера.

Типи рахунків в Інтернет-трейдингу. Етапи відкриття рахунків. Стадії Інтернет-трейдингу. Характеристика торгових наказів. Вибір брокера. Інтернет-трейдинг в Україні. Використання торговцями програмного забезпечення організаторів торгівлі ЦП. Сучасні програмно-технічні засоби для забезпечення виконання операцій з ЦП. Використання Інтернет технологій в діяльності торговців ЦП.

Тема 3. Фондовий ринок України і Українська Біржа

Ознайомлення студентів з фондовим ринком України і акцентувати увагу на діяльності Української біржі. Ознайомлення з існуючими реаліями світового фондового ринку і найбільшими біржами. Розглядання різних завдань, що виникають при трейдингу, а також теоретичні та практичні методи їх вирішення для різних ринків.

Тема 4. Онлайн торгівля на фондовому ринку

Основні поняття: фондовий ринок і його структура, біржі, брокери, цінні папери, індекси. Аналітична характеристика галузей економіки, голубі фішки. Розробка торговельної стратегії і формування індивідуального інвестиційного портфеля. Робота на фондовому ринку: торговельний термінал, котировки, стакан котировок, ринок заявок і ринок котировок, тикери, трейдинг.

Тема 5. Онлайн торгівля на ринку FOREX

Суть ринку FOREX. Особливості ринку FOREX. Основні валюти ринку FOREX. Основні учасники ринку FOREX. Торговельні сесії на ринку FOREX. Торговельний термінал.

Тема 6. Сучасні інформаційно-торговельні термінали для трейдингу

Основні принципи учасника біржових торгів по встановленню та роботі в торговому терміналі ВІТ eTrade – електронної торговельної системи для укладання договорів на аукціоні. Організація ринку аукціону, забезпечення проведення розрахунків і виконання зобов'язань за договорами укладеними на ринку аукціону.

Тема 7. Дей-трейдинг і HFT торгівля

Порівняльна характеристика дей-трейдингу та скальпінгу. Основні стратегії дей-трейдингу. Критерії вибору інструментів для стратегій дей-трейдингу. Значення біржової комісії в залежності від вибору конкретної стратегії. Практика розрахунку і виставляння Stop Loss і визначення можливої величини проковзування. Часовий графік XRP / USD.

Тема 8. Стратегії торгівлі по тренду

Stop Loss і Take Profit - типи захисних ордерів для автоматичного закриття угоди. Базові принципи торгівлі по тренду. Розрахунок величини Stop Loss. Визначення точки входу в позицію. Робота з трейлінг-стопами. Ризик-менеджмент при реалізації стратегій роботи по тренду.

Тема 9. Базові опціонні стратегії трейдингу

Види базових опціонних стратегій трейдингу. Торгівля «посмішкою» волатильності і побудова стратегій «BOX». Стратегія «covered option» і методи управління нею. Дельта-динамічне хеджування.

Тема 10. Сучасні напрямки розвитку Інтернет-трейдингу

Сучасні напрямки розвитку інтернет - трейдингу: можливості, проблеми і ризики. NFT трейдинг і ринкові ризики flash crash. Робоедвайзінг - основа розвитку сучасного брокерського бізнесу. Стратегії big data і basket-арбітраж. Проблеми побудови нейронних мереж

8. Структура навчальної практики

№ з/п	Назва теми	Всього	Кількість годин: із них	
			практичні	самостійні
1	Тема 1. Системи управління інвестиціями через мережу Інтернет	8	4	4
2.	Тема 2. Проведення операцій в електронній торгівлі, вибір брокера.	8	4	4
3.	Тема 3. Фондовий ринок України і Українська Біржа	10	4	6
4.	Тема 4. Онлайн торгівля на фондовому ринку	10	4	6
5.	Тема 5. Онлайн торгівля на ринку FOREX	8	2	6
6	Тема 6. Сучасні інформаційно-торговельні термінали для трейдингу	10	4	6
7	Тема 7. Дей-трейдинг і NFT торгівля	10	4	6
8	Тема 8. Стратегії торгівлі по тренду	10	4	6
9	Тема 9. Базові опціонні стратегії трейдингу	10	4	6
10	Тема 10. Сучасні напрямки розвитку Інтернет-трейдингу	6	2	4
	Усього годин:	90	36	54

9. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

10. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Тема 1. Системи управління інвестиціями через мережу Інтернет 1)суть інтернет-трейдингу та інтернет-брокеріджу; 2)роль та значення інтернет-трейдингу для фондового ринку; 3)альтернативні торгові системи та електронні комунікаційні мережі, їх роль та значення; 4)вплив розвитку Інтернету на фінансові ринки; 5)типи інтернет -трейдингу. інтернет –брокерів та способи надання брокерських послуг через Інтернет; 6)порівняння компаній, що надають послуги інтернет-брокерідж; 7)технічне та програмне забезпечення для електронної торгівлі.	4
2	Тема 2. Проведення операцій в електронній торгівлі, вибір брокера 1)етапи відкриття рахунків у вітчизняних брокерів; 2)стадії інтернет-трейдингу; 3)характеристика торгових наказів; 4)сформувані портфель цінних паперів. ознайомитися з джерелами інформації про емітентів цінних паперів.	4

3	Тема 3. Фондовий ринок України і Українська Біржа 1)джерела фінансової інформації, необхідної для аналізу фондового ринку на прикладі США та Європи; 2)джерела фінансової інформації в Україні; 3)особливості котирування курсів акцій та фондових індексів;	4
4	Тема 4. Онлайн торгівля на фондовому ринку 1)виникнення та розвиток інтернет-трейдинг в Україні; 2)особливості вітчизняного інтернет-трейдингу; 3)розрахунок через центрального контрагента; 4)початок торгівлі цінними паперами через Інтернет в Україні; 5)типи заявок. вибір on-line брокера.	4
5	Тема 5. Онлайн торгівля на ринку FOREX 1)основні інвестиційні стратегії, які зазвичай асоціюються із програмною торгівлею; 2)програмна торгівля як синонім індексного арбітражу; 3)значення програмної торгівлі для фінансових ринків; 4)сучасне розуміння програмної торгівлі.	2
6	Тема 6. Сучасні інформаційно-торговельні термінали для трейдингу 1)поняття торгового терміналу; 2)основні функції інформаційно-торгового терміналу; 3)знайомство з ВІТ eTrade та ВІТ eTrade Future.	4
7	Тема 7. Дей-трейдинг і НФТ торгівля 1)основні стратегії дей-трейдингу; 2)критерії вибору інструментів для стратегій дей-трейдингу; 3)значення біржової комісії в залежності від вибору конкретної стратегії; 4)практика розрахунку і виставлення стоп - лоссів і визначення можливої величини проковзування.	4
8	Тема 8. Стратегії торгівлі по тренду 1)базові принципи торгівлі по тренду; 2)зображення величини стоп-лоссу; 3)визначення точки входу в позицію; 4)робота з трейлинг-стопами; 5)ризик-менеджмент при реалізації стратегій роботи по тренду.	4
9	Тема 9. Базові опціонні стратегії трейдингу 1) види базових опціонних стратегій трейдингу; 2) торгівля «посмішкою» волатильності і побудова стратегій «ВОХ»; 3) стратегія «covered option» і методи управління нею; 4) дельта-динамічне хеджування.	4
10	Тема 10. Сучасні напрямки розвитку Інтернет-трейдингу 1) НФТ трейдинг і ринкові ризики flash crash; 2) робоедвайзінг - основа розвитку сучасного брокерського бізнесу; 3) стратегії big data і basket-арбітраж; 4) проблеми побудови нейронних мереж.	2
	Разом	36

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та зміст лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Системи управління інвестиціями через мережу Інтернет	4

2	Тема 2. Проведення операцій в електронній торгівлі, вибір брокера.	4
3	Тема 3. Фондовий ринок України і Українська Біржа	6
4	Тема 4. Онлайн торгівля на фондовому ринку	6
5	Тема 5. Онлайн торгівля на ринку FOREX	6
6	Тема 6. Сучасні інформаційно-торговельні термінали для трейдингу	6
7	Тема 7. Дей-трейдинг і HFT торгівля	6
8	Тема 8. Стратегії торгівлі по тренду	6
9	Тема 9. Базові опціонні стратегії трейдингу	6
10	Тема 10. Сучасні напрямки розвитку Інтернет-трейдингу	4
	Разом	54

13. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Сучасні системи електронного трейдингу для проведення торговельних операцій, персональний комп'ютер, навчально-методичне забезпечення з навчальної практики, розміщене на навчально-інформаційному порталі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Всього балів
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендована література

Основна

Законодавчі і нормативні акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (роз. VI, гл. 30, п. 4, ст. 278-282).
2. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 р., зі зм. та допов.
3. Про цінні папери і фондову біржу: Закон України від 18.06.1991 р., зі зм. та допов.
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р.
5. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004 р.

Підручники (навчальні посібники)

1. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Компрінт, 2017 - 450 с.
2. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок: навчальний посібник. – К.: Компрінт, 2017 - 576с.
3. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Компрінт, 2019 - 520 с.

Допоміжна

1. Ваніна Н.М. Ринок цінних паперів. Практикум. - К.: ЦУЛ, 2014 – 144с.
2. Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Маркетинг - прогнозування кон'юнктури ринку: навч. посіб. - К.: Знання, 2014.
3. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: навч. посіб. - Х.: ХДУХТ, Консум, 2015. - 216 с.

4. Обрителько Б.А. Менеджмент посередницької та біржової діяльності: навч. посіб. - К.: МАУП, 2014. - 264 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> - офіційний сайт державного комітету статистики України.
2. Режим доступу: <https://agrex.gov.ua/> - сайт Української аграрної біржі.
3. Режим доступу: <https://graintrade.com.ua/birzha> - сайт Біржі зерна.
4. Режим доступу: <http://www.visnik.kiev.ua/> - сайт Біржового вісника Київської агропромислової біржі.
5. Режим доступу: <http://www.vtub.vinnica.ua/> - сайт Вінницької торгової універсальної біржі.
6. Режим доступу: <https://www.ueex.com.ua/> - сайт Української біржі енергетичних ресурсів.
7. Режим доступу: <http://www.birga.com.ua/> - сайт Української Інтернет-біржі.
8. Режим доступу: <https://sale.uub.com.ua/> - сайт Української універсальної біржі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Рейтинг студента з навчальної практики у балах переводиться у національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100 бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «відмінно» ставиться студенту, який глибоко, ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, досконало, грамотно і логічно послідовно його викладає. У відповідях теорія пов'язана з практикою. При цьому у студента не виникає складнощів при вирішенні практичних завдань, здатність застосовувати сучасні системи електронного трейдингу для проведення торговельних операцій. Вільно відповідає на додаткові питання, обґрунтовує правильні рішення, володіє різноманітними навичками і прийомами виконання різноманітних завдань.

Оцінка «добре» ставиться студенту, що твердо засвоїв програмний матеріал, грамотно і по суті подає його, не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, вірно заповнює електронні форми первинних документів. Володіє необхідними навичками застосовувати системи електронного трейдингу для проведення торговельних операцій, володіє вміннями та навичками складання стандартних звітів, регламентованої звітності.

Оцінка «задовільно» ставиться студенту, який засвоїв лише програмний матеріал, але не засвоїв його детально, допускає неточності при заповненні електронних форм первинних документів, не в змозі самостійно вирішувати практичні завдання засобами програми. Володіє початковими навичками укладати біржові контракти на міжнародних та вітчизняних ф'ючерсних, фондових та валютних біржах для хеджування цінових ризиків.

Оцінка «незадовільно» ставиться студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при заповненні електронних форм документів, складанні стандартних звітів, з великими труднощами вирішує практичні завдання.